

zdrave. Istotako je skupščina na predsednikov predlog brzojavno pozdravila ministra prosvete g. V. Vukičevića. V nadaljnjem govoru je pozdravil skoro korporativno navzoče belokranjsko učiteljsko društvo, dalje zastopnika poverj. UJU Ljubljana g. Luko Jelenca, zastopnike poverj. Zagreb g. Srškiča in Milojeviča, navzočega predsednika novomeškega učiteljskega društva g. D. Matka ter starega jubilarja petdesetletnega društvenega dela g. Tomičiča. Viharno so zborovanci pozdravljali vse imenovane goste.

Po pozdravnem govoru je društveni tajnik tov. Franki podal izčrpen historijat učiteljskega društva za grad Karlovac i okolico v dobi 1875.—1925. V svojem referatu je natančno opisal 50-letno delovanje društva, ki je rodilo bogate sadove tako v pogledu pravnega položaja svojih članov, kakor tudi zboljšanja gnotnih razmer svojega učiteljstva. Omeniti moramo še posebej, da je bil leta 1903 prvi slovenski gost na zborovanju tega društva naš priljubljeni Engelbert Gangl. To društvo je pokazalo tudi mnogo smisla za utrditve medsebojnih vezi hrvatskega in slovenskega dela jugoslovenskega učiteljstva s tem, da se je udeležilo 7. maja 1925 skupnega zborovanja z belokranjskim učiteljskim društvom v Metliki, ravno po 50-letnem obstoju, ko je bilo karlovačko društvo ustanovljeno. Po referatu tajnika tov. Frankija je povzel besedo poverjenik tov. Luka Jelenc, zahvalil društvo na prijaznem povabilu in prisrčnem sprejemu. Čestital je društvu na 50-letnem plodovitem delovanju ter še posebej pozdravil učiteljski naraščaj, ki se mu je v galerije za pozdrav živahno zahvaljeval.

Tov. Milojevič je kot zastopnik pov. Zagreb omenjal v svojem govoru minule savnosti v Črni gori, povdarjal agilitet delovanja karlovačkega učiteljskega društva in izjavil, da je poverj. Za-

greb ponosno, da more šteti karlovačko učiteljsko društvo med svoje člane.

Sledil je nato referat tov. Dane Katiča: »Ohradba jedinica rada«, ki je v njem pojasnjeval kako naj se obdelava učna enota ne strogo po formalnih stopnjah, ampak življenjskim prilikam primerno. Za svoji skrbno sestavljeni referat je žel splošno priznanje.

K besedi se je še ogasil predsednik novomeškega učiteljskega društva tov. Matko ter povdarjal, da nas ne ločijo od bratov Hrvatov niti sami Gorjanci. Izročili je pozdrave učiteljstva od šumne Krke ter povabi, obe društvi karlovačko in belokranjsko na zborovanje v Novo mesto. S tem je bil oficijelni del slavnostne skupščine končan. Ko so še navzoči zapei državno himno in učiteljsko himno, smo odšli k slavnostnemu banketu v veliko svečano okrašeno dvorano hrvatskega pevskega društva »Zora«. Mesta so bila pri mizah bratski in tovariški porazdeljena. Poleg Hrvata Slovence, poleg Slovence Hrvata, a med vsemi ni bilo ne Hrvata ne Slovence in ne Srba ampak Jugoslovan-učitelj. Banket je bil res izredno okusno in svečano prirejen ter kazal na gostoljubnost bratov iz Hrvatske, ki smo jo vajeni skoro samo pri njih. Na odru je pridno igral vojaški orkester, vmes so pa poveljevali slavnost pevci Karlovačkega učiteljskega društva in oni Belokranjskega učiteljskega društva. Vrstile so se napitnice, najprej kralju, zatem ministru prosvete, nato naši hrabri vojski, dalje Slovence in gostom sploh. Po končanem banketu je prišla tudi naša mladina na svoj račun, kajti predsednik Bordoški je otvoril z narodnim kolom ples. Hitro so minevale ure in misliti smo morali na odhod, vsi s prijetnim občutkom, da smo preživeli lep dan, ki je utrdil tovariške vezi med slovenskim in hrvatskim delom jugoslovenskega učiteljstva, kajti doprinesli smo nov dokaz, da smo Hrvati in Slovenci eno. **V. Tončič.**

Splošne vesti.

— Ali naj se uvedejo letne ali jesenske počitnice s šolskim zakonom? V zadnjem času so se pojavili zopet glasovi za odpravo poletnih in uvedbo jesenskih počitnic. Do sedaj so hujskali proti poletnim počitnicam nasprotniki šole. O tej stvari so se pisale cele strani. Zlasti »Slovenski Gospodar« in »Straža« sta bila po na ljutih napadov na napredno učiteljstvo, češ, da je edino to krivo na uvedbi poletnih počitnic. Za časa ministranja g. dr. Korošca bi bila najlepša prilika, da bi se uvede zopet jesenske počitnice, a takrat so gospodje okoli SLS lepo molčali in ostalo je pri starem. Sedaj so se zopet spomnili na jesenske počitnice. Njim pa se je žal pridružil, tudi del napredne javnosti zlasti v mariborski okolici. Kakor poroča »Jutro« v svoji 230. številki z dne 4. 10. t. l., se je obrnil tozadevno na prosvetno ministrstvo g. poslanec dr. Pivko. Glasom poročila v »Jutru« prihajajo baje ponovno pritožbe in že je naših pristašev glede premestitve počitnic na poznejši čas, ko otroci kmetijskih staršev nimajo dela s pašo.

Pisce teh vrst slušuje v kraju, kjer se pečajo prebivalci po pretežni večini z vinarstvom. Otroci se uporabljajo doma

na paši, pri spravljanju poljskih pridevkov in ob trgatvi v vinogradih. V septembru smo imeli prav dober šolski obisk in nikdo se ni pritoževal nad počitnicami, dasi je večina prebivalstva v taboru SLS. Na šoli je uveden nerazdeljen dopoldanski pouk, dopolne so otroci v šoli, popoldne pa pomagajo doma. Ob glavni trgatvi bomo z dovoljenjem šolske oblasti prekinili šolski pouk za en teden. Tako imamo vedno zadovoljiv obisk, ki trpi začasno le nekaj dni, ko se spravlja krompir in trga koruza. Radi paše na otroci ne ostajajo doma. Če bi bila pašna merodajna za počitnice, bi morale te trajati še ves november, ker se živina žene na pašo, dokler ne zapade sneg. Učiteljstvo doseže v septembru in oktobru več kakor v vročem juliju in avgustu. Takrat so otroci zmučeni od vročine pa tudi od deja, ker morajo vsajati zgodaj, da še pred poukom napasejo živino. Da so v takih razmerah učni uspehi slabši, bo pritrtil vsak, ki je poučeval v vročih poletnih mesecih. Vse drugače pa je v jeseni. Otroci se naspri, pride svež v šolo in lahko sledi pouku. Popoldne pa ima dovolj časa, da napase živino in pomaga pri poljskih opravilih. Torej zgolj pedagoški in higi-

jenični vzroki so bili merodajni, da so se uvedle leta 1922. v vsej državi enotne, poletne počitnice. Pa ne samo pri nas, tudi v drugih državah se uvajajo polagoma te počitnice. Tako n. pr. so se uvedle pred kratkim v Čehoslovaški, ki ima gotovo šolstvo na višji stopnji nego je pri nas. Tudi tam se ni oziralo na pašo, ampak na zahtevo higijene in pedagogike. Zato se siisi čudno, da se poteguje tudi del napredne javnosti, za stare jesenske počitnice ter s tem pomaga sovražnikom šole pri njihovem hujskanju proti šoli in učiteljstvu. Uvedite na vseh šolah nerazdeljen dopoldanski pouk, prekinite ob času najnujnejših opravil pouk in prebivalstvo bo zadovoljno kakor je pri nas.

Zeliti pa bi bilo, da bi prosvetno ministrstvo spremenilo svojo odredbo glede prekinitve pouka ter dovolilo, da smejo prosvetni inšpektorji prekiniti pouk tudi v nižjih razredih, pa ne od vstetega 3. šolskega leta naprej.

Tistim tovarišem, ki so tako srečni, da imajo lastna posestva, pa povem tiho na ušesa: Počitnice so radi otrok in ne radi učiteljev! **Tovariš z dežele.**

— Naše obrambno delo. Sklepi, sprejeti na učit. zborovanju obeh mariborskih društev:

1. Obrambno delo naših manjšin izven države in naše narodno-prosvetno delo v državi je treba organizirati in spraviti v sistem.

2. Pritegniti je treba vladni in državni aparat k moralnemu in gnotnemu udejstvovanju tega programa.

3. Naša obrambna društva je treba strniti in organizirati v enoto.

4. Naša politično-strankarska javnost naj postopa v obmejnih krajih enotno.

5. Pozdravlja se ideja ustanovitve »Narodne« sveta«, ki bi se naj izvršila čimpreje.

—pp Nov načrt šolskega odra z opisom v 6. risbah je prejel »narodno prosvetni odsek Pov. UJU« od tov. Cirila Hočevarja. Načrt šolskega odra na Krogu predstavlja na 1. sliki fasado v barvah; 2. skica leseno ogrodje za fasado; 3. skica oder; 4. skica ogrodje za pritrjevanje kulis; 5. skica kmetijska soba v barvah; 6. skica načrt fasade v narodnem slogu v barvah (motiv povzet po slov. kapeli); 7. skica gozd; 8. skica leseno ogrodje za kmetijsko sobo. Ne moremo priobčiti vsega zanimivega opisa šolskega odra od tov. Cirila Hočevarja, ki bo zelo dobro služil vsem, ki bodo postavljali nove šolske odre in jim bo centralni nar. prosv. odsek izposodil načrte. Prosimo tudi ostale tovariše, da nam pošljejo skice in onise svojih šolskih odrov, vsaj one, ki smo jim mi izposodili načrte, da so postavili šolski oder. Dosedaj je nabranega že več enakega gradiva, ki bi ga razstavili na posebni razstavi ob priliki pokrajinske skupščine. Posnemajte tov. Cirila Hočevarja tudi drugi in pomagajte ustvariti dobro centralo za naše prosvetno delo.

— Snovanje šolskih delavnic. Ministrstvo prosvete je odobrilo, da se na naših osnovnih in srednjih šolah uvedejo šolske delavnice za ročno delo. Inicijativa za ustanovitev šolskih delavnic je dal podmladek »Rdečega križa«, ki je že ustanovil več takih delavnic. V najkrajšem času se otvorijo posebni tečaj za učitelje in učiteljice, ki se bodo pripravljali za pouk v šolskih delavnicah.

Na vašo pobudo sem priredil 5. decembra Miklavžev večer po Lahovi igrici: »Miklavž prihaja«, ki sem jo kupil pri Učit. tiskarni v Ljubljani. Uspeh nepričakovano ugoden. Iz donosa 700 Din plačam obvezno članarino zase in za gđc. kolegino, 300 Din pa sem porabil za obdaruvanje otrok, ki jim veliki svetnik radi njihovega siromaštva ni naklonjen. Dal Bog sreče novemu odboru Učit. konv., sv. Miklavž naj vas obsuje s stoterimi darovi, da bode ob tretjem njegovem praznovanju stotero učiteljskih sirot brezskrbno grlilo v Učitelskem konviktu v njegovo proslavo. **M. Kačur.**

Izveščaj, M. Kačur prireja lepe mladinske igre. Najlepše je izpadel Miklavžev večer, ki ni zvilil iz toplih gnezd le nežne mladine, temveč tudi starše in mladeniče, ki so se radovali ob razposajeni mladini in oživljali dni, ki so bili. Iz čistega donosa plačam vozno predavatelju ZKD, ki ima na letošnjem vzporedju kar najlepše in jako zanimive podučne teme.

Službena ocena. Marljiv v izyenšol. delovanju. Prirejeni »Miklavžev večer« je

— Društvo učiteljev glasbe v Ljubljani bo imelo svoj 1. redni občni zbor v ponedeljek, dne 19. oktobra ob 20. uri na verandi v Unionu z običajnim dnevnim redom. Priglasenim pevkom in pevcem smo razposlali sporede prvega pevskega tečaja, ki se bo vršil v Ljubljani 1. in 2. novembra. Na predvečer, v soboto, bo komorni koncert in prijateljski sestank vseh pevk in pevcev. Če kdo ni dobi, spoređa in not, naj nam takoj naznani. Če bi se še kdo rad priglasil, naj stori to takoj, ker bi poznejši priglasov ne mogli upoštevati. Dnevni red tečaja bo obsegal predavanja: O dveh najstarejših skladateljih; o slovenski fonetiki; o ideji nem dirigiranju in praktične vaje v podrobni in skupinski predelavi. Poleg tega bomo pretresli določila (poslovnik) pevskega zbora in ugotovili načrt pevške izobrazbe in umetniškega zborovega delovanja. Kdor ne bi mogel priti, naj blagovoli to javiti odboru. Vse one, ki jih ne bo k tečaju in ne pošljejo nikakega obvestila o odsotnosti, bo odbor črtal.

— Učiteljska Samopomoč. Dne 2. oktobra 1925 je umrla članica Ludovika Borštnik iz Ljubljane. Društvena uprava je izplačala njenim dedičem 7740 Din posmrtnine. Članski prispevek za ta (103.) smrtni slučaj pačajo člani s prihodnjim smrtnim slučajem. — Društvo U. S. je imelo 12. oktobra 1925 1588 članov, posmrtnina 7940 Din.

— NAROČNIKE »ZVONČKA« opozarjamo, da nam je zaloga 1. številke pošla in je trenutno nimamo na razpolago. Naročila za to številko sprejemamo še do 15. t. m., nakar bomo 1. številko ponatisnili in razposlali vsem naročnikom. Hitite z naročili!

Uprava »Zvončka«.

— TOVARIŠI! Ako ima kdo številko 3. in 4. »Zvončka« letnika 1915. odveč, naj jo proti odškodnini odstopi upravi »Zvončka«. **Upravnik.**

— Javna zahvala. Prirediteji zabavnega večera dne 29. IX. t. l. v Vodeničevi dvorani, člani C. M. podružnice v Petrovčah naklonili so del čistega dobička v znesku po 500 Din revnim šolarjem v Libojah. Za ta blagodušni dar se v imenu obdarovanih šolarjev iskreno zahvaljuje vsem plemenitim prirediteljem, posebej še g. Antomu Vodniku kot predsedniku C. M. podružnice v Petrovčah. — Fort. Jelovšek, šol. uprav.

Upokojitve, napredovanja in imenovanja.

— Učiteljska imenovanja. Nameščeni so: Jamšek Svoimir na deški meščanski šoli v Ptuj. Novak Julij in Božnar Friderika na meščanski šoli v Trzinu. Dominko Stanko v Lokah pri Vranskem. Robinščak Srečko v Kuzdoblani, Muzej Alma v Studenicah, Medjica Nanda v Žalcu, Jaklič Milan v Št. Jakobu v Slov. goricah, Čič A. bin v Gederovcih, Kremžar Marija v Gomilskem, Kincl Julija v Št. Juriju pri Celju, Škrbinc Franc v Sredici, Skalič Zeljko na evangelijski šoli v Moravcih (Prekmurje), Vrbnjak Štefanija v Selih-Vrhlih, Furek Roman v Brezovcih, Papst Kristina v Ribnici na Pohorju, Kos Joško v Guštanju, Parfant Barbara v Pirešici, Kirbiš Avgusta v Sv. Barbari v Slov. goricah, Boštner Josipina v Podovi.

zblizal šolo z domom. Učit. konviktu donesajo Miklavževi večeri lepe dohodke in omogočajo skorajšno zgraditev lastnega doma, ki razbremeni družinske očete in matere, da se lažje posvete prosvetnemu delu.

Nadzornikovo poročilo. Priporočam, da se M. Kačurju podeli upravit. mesto na 10 razredni osnovni šoli, ker s svojim delovanjem vzpodbuja tovariše k intenzivnemu prosvetnemu delu.

Organizacija ljublj. gospodinj. Učit. konvikt posega v naše področje in bi utegnil škodovati našim interesom itd.

Predsedniki okr. učit. društev. Vse šole naj letos posnemajo M. Kačurja! Uspehi bodo vsestransko zadovoljivi. V konviktu bodo učiteljstvu na razpolago brezplačna prenočišča, s čimer bodo povrnjeni vsi stroški obvezne članarine.

Učiteljski konvikt se priporoča za prispevke Miklavževega večera! Na delo! Najboljšo oceno poda v imenu sirot predsednik konvikta **Jos. Lapajne.**

LISTEK.

Miklavž.

Scena z dne 3. oktobra 1925.

Polmračna, vlažna sobica. Izza vrat šušti petero nežnih, dvoje težkih mehov. Nervozno preobračanje med žvenkljanjem pletilk. Ob zmrušeni mizi suhljat mož s še bolj namršeni lasmi. Leva lakt ob senčih, desna stisnjena v pest preko obilice aktov. Osebnopopisnica, izveščaj, kartoteka, službena ocena, razpis služb, soštanjske resolucije, ZKD, prosvetno delovanje, Učiteljski konvikt, obvezno članstvo, nove metle, račun trgovca, organizacijski sklepi ljubljanskih dijaških gospodinj. — Strašen ropot — in sedmero glavice zaštrli v zmrušeno osebo ob prevrnjeni mizi. Jezen pogled in mehovi so zopet pri svojem neumornem delu.

Nežne ročice se oklenejo živega križa, z mehki besedami ovijejo težko truplo v mehki povoj spominov in je navdahnejo z blaženimi čustvi novega hrepenenja, mladeniške ognjevitosti.

Nisi li bil mož na mestu, ko te niso trle težke družinske razmere? Nisi li prirejal mladinskih iger, ko se sedanjim propagatorjem še sanjalo ni o prosvetnem delovanju? In tvoje pehanje za narodno gospodarskimi cilji, more li biti pozabljeno? Je li tvoja krivda, da te je ubila peza časa, breme družine, luknja v žepu? Le obupati nikar!

Ubij desetero muh z enim udarcem, zadovoljli volka in ovco, sebe pa ohrani sebi in svoji družini!

Glej, Miklavž trka na siromašne duri. Polna hrepenenja in razočaranja je njegova košara.

Le malo resne volje in solnce posije v tvoja mrka čustva.

Scena z dne 7. decembra 1925.

Praznično razsvetljena soba. Za vratmi oglušujoče ropotanje, razdraženo veselje. Ob urejeni mizi suhljat mož z lepo urejenimi lasmi. Leva lakt preobrača spise, desna hiti preko papirja.

Učiteljskemu konviktu v Ljubljani v roke predsednika Josipa Lapajne, šol. upr. v Cerkljah.

Naročajte Dr. Rusovo knjigo »Prva pomoč«.